

Ενδοθηλιοπάθεια σχετιζόμενη με διαταραχές της πηκτικότητας σε ασθενείς με λοίμωξη COVID-19

Σε σχετικό άρθρο τους στο περιοδικό The Lancet Haematology (30Jun2020 DOI:[https://doi.org/10.1016/S2352-3026\(20\)30216-7](https://doi.org/10.1016/S2352-3026(20)30216-7)), οι George Goshua και συνεργάτες αναδεικνύουν τον καίριο ρόλο της δυσλειτουργίας του ενδοθηλίου σε ασθενείς με λοίμωξη COVID-19 και διαταραχές της πηκτικότητας (θρομβωτικά επεισόδια και μικροαγγειακές επιπλοκές). Οι ερευνητές μελέτησαν δείκτες ενδοθηλιακής βλάβης και ενεργοποίησης των αιμοπεταλίων, όπως το αντιγόνο von Willebrand Factor (VWF), τη θρομβομοντουλίνη, την P-σελεκτίνη και τον συνδέτη του CD40, καθώς και παράγοντες πήξης, ενδογενή αντιπηκτικά και ινωδολυτικά ένζυμα. Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Ιωάννης Ντάνας**, **Μαρία Γαβριατοπούλου** και **Θάνος Δημόπουλος**, Καθηγητής Θεραπευτικής και Πρύτανης ΕΚΠΑ, συνοψίζουν τα ευρήματα αυτής της μελέτης. Τα επίπεδα αυτών των παραγόντων συγκρίθηκαν μεταξύ 48 ασθενών με COVID-19 που νοσηλεύονταν σε μονάδα εντατικής θεραπείας, 20 νοσηλευόμενων ασθενών με COVID-19 εκτός μονάδας εντατικής θεραπείας και 13 μη νοσηλευόμενων, ασυμπτωματικών υγιών (ομάδα ελέγχου). Οι δείκτες ενδοθηλιακής δυσλειτουργίας και ενεργοποίησης των αιμοπεταλίων, και ιδιαίτερα ο παράγοντας VWF και τα επίπεδα της P-σελεκτίνης, ήταν σημαντικά αυξημένοι στους ασθενείς που νοσηλεύονταν σε μονάδες εντατικής θεραπείας συγκριτικά με τους υπόλοιπους νοσηλευόμενους. Επιπλέον, αυξημένα επίπεδα VWF εμφάνισε το 80% των νοσηλευόμενων ασθενών εκτός μονάδας εντατικής θεραπείας. Ενδιαφέρον εύρημα αποτελεί επίσης η σημαντική συσχέτιση μεταξύ του αυξημένου κινδύνου θανάτου και των αυξημένων επιπέδων VWF και θρομβομοντουλίνης στο σύνολο των ασθενών με COVID-19. Επίπεδα θρομβομοντουλίνης άνω του 3.26ng/ml συσχετίστηκαν με μικρότερη πιθανότητα εξιτηρίου και επιβίωσης. **Συμπερασματικά, η ενδοθηλιοπάθεια αποτελεί σημαντικό εύρημα στους ασθενείς με COVID-19 και σχετίζεται με σοβαρή νόσο και αυξημένη θνητότητα.** Η πρώιμη αναγνώριση των βλαβών στο ενδοθήλιο και η προσπάθεια αναστροφής τους μπορεί δυνητικά να βελτιώσει τα αποτελέσματα των νοσηλευόμενων ασθενών με λοίμωξη COVID-19.